



Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgráda

180 oahppočuoggá

Dutkan- ja oahppostivra dohkkehan 1.11.2013 áššis DOS 116-13.

Dutkan- ja oahppostivra dohkkehan 10.05.2016 áššis DOS 39/16.

Dutkan- ja oahppostivra dohkkehan 08.11.2018, áššis DOS 55/18

1. LÁIDEHUS.....	3
2. GRÁDANAMAHUS	4
3. OHCAMUŠ JA DOAVTTIRGRÁDAPROGRÁMMA SISAVÁLDINGÁIBÁDUSAT	4
4. OAHPPANJOKSOSAT.....	6
5. DOAVTTIRGRÁDAPROGRÁMMA VIIDODAT JA SISDOALLU	7
<i>Oahppooassi</i> (30 oč.).....	7
<i>Dutkanoassi (SÁM 407)</i> (150 oč.).....	8
6. OAHPPAN- JA OAHPAHUSVUOGIT.....	9
7. OAHPPOOVTTADAGAID PLÁNAT	10
SÁM 400 Dieđateoriija.....	10
SÁM 401 Etihkka, eamiálbmotdiehtu ja -metodologijja	12
SÁM 402 Akademalaš čállin sámegillii	14
SÁM 403 Sáme giela dutkama teorehtalaš ja geavatalaš perspektiivvat.....	17
SÁM 404 Sámi sosiolingvistihkka	19
SÁM 405 Sámi nammadutkan oassin eamiálbmotonomastihkas	22
SÁM 406 Sámi girjjálašvuodadutkan oassin eamiálbmot- ja unnitlogugirjjálašvuodas	25
SÁM 407 Dutkanoassi	27

1. LÁIDEHUS

Sámi allaskuvlla *Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgrádaprográmma* lea dutkan-oahppu sidjiide, geat háliidit olahit dieđalaš dutkan- ja bargogealbbu sámegiela ja sámi girjjálašvuoda suorggis ja vástideaddji surggiin, main alladásat gielalaš ja kultuvrralaš gealbu dárbbasuvvo. Oahpu namma engelasgillii lea *PhD Program in Sámi Language and Sámi Literature*, dárogillii fas *Doktorgradsprogram i samisk språk og samisk litteratur*.

Doavttirskuvlejumi vuolggasadjin lea giela ja girjjálašvuoda guovddáš rolla servodagas. Servodatlaš relevánsa boahtá erenoamážit ovdan sámegiela deattuheamis Sámi allaskuvlla oahpahuš- ja dutkangiellan. Dálá servodagas sámegiela sadi lea oalle rašši, erenoamážit juos geahččat sierra sámegielaide hálliid meriid ja nuppe dáfus sámegielat olbmuid fáremiid árbevirolaš sámeguovlluid olggobeallái. Davviriikkaid giellalágit addet vejolašvuoda geavahit sámegiela dihto geográfalaš guovlluin ja dihto eiseválddiid luhtte. Danin olmuin gáibiduvvo sámegiela mánggabealálaš hálddašeapmi ja náka ovddidit giellageavaheami, gealbu ráhkadit ođđa tearpmaid ja náka analyseret gielladiliid, vai sáhttit dustet servodagaid ođđa gielladárbbuid ja ovddidit giellageavahanstrategiijaid. Čieknudeaddji sámegiela dutkamii lea stuorra servodatlaš dárbu, dasgo mánggagielalaš birrasat, sámegielaide ealáskahtindárbbut ja máilmmiviidosas gielladutkamat čájehit eamiálmotgielaide raššivuoda. Ođđa mediat, teknologiija ja girjjálašvuoda dahket vejolažžan ođdalágan vugiin geavahit giela. Dáid ođđa giellageavahandiliid lea dárbu dutkagoahtit ja ovddidit.

Sámi girjjálašvuoda dutkan lea gielalaš didolažžan dahkama ja sámegiela ealáskahtindoaimmaid oassin. Sámegielat girjjálašvuodas leat guhkes ruohttasat ja dat lea okta dain guhkimussii joavdan eamiálmotgielat girjjálašvuodain, erenoamážit árktalaš guovllus. Girjjálašvuoda dutkan gaskkusta girjjálaš teavsttaid ja ovddida girjjálaš kompetánsa, nappo gálgga lohkat ja áddet girjjálaš teavsttaid. Kultuvrraid ja mánggaid gielaide deaivvadeamat, identitehta ja kultuvrraid ráđđadallamat, ja maiddái koloniála praktihkaid čalmmustahttin ja nuppe bealde dain čavddásmuvvan leat šaddan sápmelaš girjjálašvuoda oassin. Sámi girjjálašvuoda dutkama čatnan viidásut, eamiálmotgirjjálašvuoda teorehtalaš ja metodalaš kontekstii, addá viidásut, globála perspektiivva sámi girjjálašvuoda dutkamii ja dan sajusteapmái girjjálašvuoda kánonii.

Sámi allaskuvlla doavttirgrádaprográmmas váldojuvvojit vuhtii erenoamážit sámi servodaga ja sámiid dárbbut ja hástalusat unnitlogu- ja eamiálmogin. Dáinna prográmmain háliidit seailuhit ja ovddidit eamiálmoga giela ja kultuvrra nanusvuoda, ja juohkit dutkandieđu olgomáilbmái alladit skuvlejuvvon fágaolbmuid vehkiin. Dán prográmmas geargan doaktárat bastet vuđolaččat analyseret, čilget ja ovddidit gillii ja girjjálašvuhtii guoski fenomenaid sihke báikkálaš ja máilmmiviidosas konteavsttain. Prográmma vuodđun leat sihke guđege studeantta iežas diedasuorggi oahput ja oktasaš temáhtalaš, metodologalaš ja teorehtalaš diehtagiidgaskasaš oahput.

2. GRÁDANAMAHUS

Sámegillii: sámegiela ja sámi girjjálašvuoda filosofijja doavttir
Dárogillii: ph.d. i samisk språk og litteratur
Engelasgillii: PhD in Sámi Language and Sámi Literature

3. OHCAMUŠ JA DOAVTTIRGRÁDAPROGRÁMMA SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Sisabeassangáibádusat

Doavttirgrádaprográmmii sisabeassama dábálaš gáibádussan lea, ahte ohccis lea guovtte jagi sámegiela ja/dahje sámi girjjálašvuoda mastergráda, man vuodđun lea golmma jagi sámegiela ja/dahje sámi girjjálašvuoda bachelorgráda, ja gaskamearálaš árvosátnin unnimustá B.

Sisaváldimis prográmmastivra sáhtá maiddá dohkkehit vástideaddji skuvlejumi, juos dat sisdoalu dáfus addá gelbbolašvuoda doavttirgrádaprográmma čadaheapmái, ja ohcci maiddá nagada duodaštit buori čálalaš ja njálmmálaš sámegielmáhtu. Prográmmastivra sáhtá maiddá váldit ohcci sisa dainna eavttuin, ahte son čadaha dihto lasseoahpu dahje giellageahččaleami.

Ohcamuš

Doavttirgrádaprográmma ohcamuš čállojuvvo dan vásti ráhkaduvvon skovvá ja sáddejuvvo Sámi allaskuvlii. Ohcamuš galgá sisttisoallat prošeaktačilgehusa (dárkilut čilgehus vuollelis), oahppooasi plána, evttohusa unnimustá ovttá bagadallis ja čilgehusa, leatgo ohccis čanastumit aktiivvalaš dutkanbirrasiidna.

Prošeaktačilgehusa guhkkodat lea 5–10 siiddu oktan gáldolisttuin. Dat čállojuvvo sámegillii, ja das galget leat mielde čuovvovaš áššit:

Barggu namma ja dutkančuolbma

Dutkančuolbma galgá čájehit guovddáš doahpágiid, mat gusket dutkamii, metodologiijai ja empiralaš viidodahkii, báikái ja áigái. Dutkančuolbma galgá leat čielgasit ásahuvvon ja doarvái ráddjejuvvon.

Prošeavtta duogáš

Ohcci galgá čájehit máhtolašvuoda dutkansuorggis sihke našunála dásis ja riikkaidgaskasaš dásis. Prošeavtta originalitehta, ođasvuolta ja relevánsa fágasuorggi eará dutkamiid ektui galgá leat čilgejuvvon. Prošeaktačilgehusas čujuhuvvo, mainna lágiin prošeakta sáhtá dievasmahttit ovddit dutkamiid ja buvttadit ođđa dieđu.

Prošeaktačilgehusas berre hábmejuvvot konkrehtalaš váldomihttomearri, mii govvida makkár bohtosat leat vuordimis prošeaktaáigodagas ja makkár

oassemihhtomearit láidejit váldomihttomearrái. Váldo- ja oassemihhtomeriid galgá sáhttit dárkkistit maŋŋá.

Teorehtalaš vuodđu

Prošeaktačilgehusas čilgejuvvo oanehaččat problemaásaheami teorehtalaš rápma ja čielggaduvvo, mainna lágiin teoriija sáhtta geavahit problema čoavdimis. Dán berre argumenteret nu, ahte jurddašuvvon teoriiat ja metodat leat heivvolaččat dutkančuolmma čoavdimii, dahje ahte leat buorit vejolašvuodát ovdánahttit dárbbalaš metodaid ja teoriiaid.

Dutkanmateriála ja metodat

Prošeavtta metodalaš vuolggasadi ja dutkanbargu čilgejuvvojit ja duodaštuvvojit. Dát máksá, ahte čilgejuvvo mo dutkanmateriála (omd. originálateavsttat, sekundáragáldut, gieddebargu, jearahallamat, statistihkka jna.), mii dutkamis lea jurddašuvvon geavahuvvot, čohkkejuvvo ja analyserejuvvo.

Prošeaktaohcamušas galgá čielggadit daid earenoamáš dárbbuid mat gusket fágalaš ja materiála resurssaide.

Dutkanetihkalaš gažaldagat ja immateriála vuoigatvuodát

Prošeaktačilgehusas čielggaduvvojit vejolaš vuoigatvuodalaš ja ehtalaš gažaldagat, mat prošeavtta áigge sáhttet čuožžilit ja mo dáid sáhtta čoavdit. Ohcci galgá čielggadit dárbbasago son ohcat erenoamáš dutkanlobiid. Doavttirgráda-programma kandidáhtat galget čuovvut dutkanehtalaš njuolggadusaid maid De nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH) leat ráhkadan. Sii galget maiddái čuovvut WINHEC (The World Indigenous Nations Higher Education Consortium) dutkanehtalaš neavvagiid.

Prošeaktačilgehusas galgá leat čilgehus eastagiin, mat sáhttet guoskat immateriála vuoigatvuodaide mat suodjalit earáid vuoigatvuodaide.

Gaskkusteapmi

Studeanta ráhkada plána, mainna lágiin dutkanprošeavtta bohtosat gaskkustuvvojit. Dutkanbohtosiid almmuheapmi čuovvu *Open Access* prinsihpaid rabas dieđalaš almmuhemiin. Dutkanpublikašuvvnat biddjojit rabas vuorkái (Bibsys Brage), mii lea rabas almmuhanvuorká universitehtaide ja allaskuvllaide, dutkaninstitušuvnnaide ja eará institušuvnnaide maid stáhta ruhtada.

Ovdánanplána ja ruhtadeapmi

Prošeaktačilgehus sistsidoallá ovdánanplána mii čájeha, ahte prošeavtta sáhtta čadahiit normerejuvvon áiggis, namalassii golmma jagi ollesáiggeoahppun oktan jahkebeali oahppoosiin. Ohcamušas čilgejuvvo maiddái, mo oahppu ruhtaduvvo.

Eará dieđut

Prošeaktačilgehusas ovdanbuktojuvvojit ohcci duogáš, gelbbolašvuohta ja vejolaš ovttasbargoguoimmit ja dutkanfierpmádagat, maida ohccis lea čanus. Dás galgá maiddái čilget, juos kandidáhtta lea plánen čadahit oasi dahje olles oahppo-áigodaga eará ásusain. Gielalaš gelbbolašvuohta máinnašuvvo earenoamážit ja eksplisihtalaččat mo das lea mearkkašupmi prošeaktii.

Doavttirgrádašiehtadus

Sisabeassan doavttirgrádaprogámmii nannejuvvo čálalaš siehtadusain. Šiehtadus dahkko doavttirgrádstudeantta, bagadalli(id) ja goađi (progámma) gaskkas, masa studeanta lea dohkkehuvvon. Šiehtadus regulere oassebeliid vuoigatvuođaid ja geatnegasvuođaid soahpamušáigodaga áigge (gč. Sámi allaskuvlla Filosofijja doavttirgráda lánkaásahusa 6. §).

Muđui čujuhuvvo Sámi allaskuvlla Filosofijja doavttirgráda lánkaásahussii.

4. OAHPPANJOKSOSAT

Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádaprogámma oahppanulbmilin lea čadahit iehčanas dutkanbarggu válljejuvvon fágasuorggis, man boadusin lea alladásat dieđalaš nákkosgirji. Oahppooasi teorijjat ja metodat galget sihkarastit, ahte doavttirgrádstudeanttat ožžot nana, fágalaš čiekŋudeami ja áddejumi iežaset fága govdodagas ja bastet fievrridit dán máhtu dutkanbargui.

Doavttirgrádaoahpu maŋŋá kandidáhtta galgá leat oľahan čuovvovaš dieđuid ja áddejumi, gálggaid ja oppalaš gealbbu mihtuid:

Dieđut ja áddejupmi

Kandidáhtta

- lea njunnošis iežas fágasuorggis ja hálddaša fágasuorggi guovddáš dieđateorijaid, čuolbmaásahemiid ja metodaidd
- máhtta árvvoštallat iešguđetlágan metodaidd ja proseassaid heivvolašvuođa ja anu dutkamušas ja fágalaš ovdánahttinprošeavttas erenoamážit eamiálbmotservodaga vuolggasajiin
- máhtta oassálastit odđa dieđuid, teorijaid ja metodaidd dulkomii ja máhtta ovddidit odđalágan dokumenterenhámiid iežas fágasuorggis

Máhttu

Kandidáhtta

- máhtta hábmet dutkančuolmmaidd, ja plánet ja čadahit dutkama iežas fágasuorggis,
- máhtta dutkat ja čadahit fágalaš ovdánahttinprošeavtta alla, riikkaidgaskasaš dásis ja hástaliit fágasuorggi sajáiduvvan dieđu ja geavadiidd
- máhtta ovddidit sámi ja/dahje eará eamiálbmogiidda guoski giella- ja girjjálašvuođadutkamiidd

Oppalaš gealbu

Kandidáhtta

- fuobmá odđa relevánta dutkančuolmmaid ja máhtta čadahit iehčanas dutkamušaid
- máhtta jođihit mohkkás mánggafágalaš bargodoaimmaid ja prošeavttaid,
- máhtta gaskkustit dutkan- ja ovdánahttindoaimmaid dovddus našunála ja riikkaidgaskasaš kanálaid bokte
- máhtta searvat riikkaidgaskasaš ságastallamiidda fágasuorggi siskkobealde,
- máhtta árvoštallat fágalaš dárbbuid, ja álggahit ja čadahit fágalaš ođastusaid sáme- ja/dahje eará eamiálbmotservodaga vuolggasajiin

5. DOAVTTIRGRÁDAPROGRÁMMA VIIDODAT JA SISDOALLU

Prográmma lea normerejuvvon golmmajahkásaš (3) ollesáigge oahppun (180 oahppočuoggá = oč.) ja sisttisoallá 30 oahppočuoggá oahppooasi ja 150 oahppočuoggá dutkanoasi, mii loahpahuvvo nákkáhallamiin.

Oahppooassi (30 oč.)

Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgrádaprogramma geatnegahtton oahppooassi sisttisoallá 30 oahppočuoggá, mat juohkásit njealljin ovttaid. Oahppooasis leat golbma geatnegahtton kurssa mat leat buot kandidáhtaide nákkosgirjebarggu vuodđun. Oktasaš geatnegahtton oasit leat: 1) Diedateoriija (SÁM 400), 2) Etihkka, eamiálbmotdiehtu ja metodologiiija (SÁM 401) ja 3) Akademalaš čállin sámegillii (SÁM 402). Dáid lassin kandidáhtta vällje unnimustá ovtta dain geatnegahtton fágaspesiála kurssain iežas fágasuorggi vuodul: 4) Sámegiela dutkama teorehtalaš ja geavatlaš perspektiivvat (SÁM 403), 5) Sámi sosiolingvistihkka (SÁM 404), 6) Sámi nammadutkan oassin eamiálbmotonomastihkas (SÁM 405) ja 7) Sámi girjjálašvuodadutkan oassin eamiálbmot- ja unnitlogugirjjálašvuodas (SÁM 406). Váldooahpahusgiellan lea davvisámegiella, muhto oahpahus sáhtta maiddái leat eará gillii. Sámegiella lea dábálaččat oahppoosiid eksámen- giellan. Dáid ovttaid ulbmilin lea doarjut oppalaš dutkanoahpu ja hukset buori fágalaš ja diedalaš vuodu nákkosgirjebargui.

Oahppooasi ovttaidat leat ovdanbukton tabealla hámis. Oahppooasit SÁM 400, 401 ja 402 leat geatnegahtton buohkaide. Oahppooasit SÁM 403, 404, 405 ja 406 leat molssaevttolaš čiekŋudanoasit maid gaskkas PhD-studeanta vällje ovtta čiekŋudanoasi.

Tabella: Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgrádaprogámma oahppooasi ovttagat.

<i>Geatnegahtton oasis buohkaide</i>	<i>Molssaevttolaš čiekyudanoasis</i>
<i>SÁM 400 Diedateoriija (5 oč.)</i>	<i>SÁM 403 Sámegeiela dutkama teorehtalaš ja geavatalaš perspektiivvat (10 oč.)</i>
<i>SÁM 401 Etihkka, eamiálbmotdiehtu ja -metodologiija (10 oč.)</i>	<i>SÁM 404 Sámi sosiolingvistihkka (10 oč.)</i>
<i>SÁM 402 Akademalaš čállin sámegillii (5 oč.)</i>	<i>SÁM 405 Sámi nammadutkan oassin eamiálbmotonomastihkas (10 oč.)</i>
	<i>SÁM 406 Sámi girjjálašvuodadutkan oassin eamiálbmot- ja unnitlogugirjjálašvuodas (10 oč.)</i>

Dutkanoassi (SÁM 407) (150 oč.)

Nákkosgirjebargu lea oahpuid guovddáš oassi. Nákkosgirji galgá leat iešheanalis dieđalaš bargu mii deavdá fágasuorgái guoski ehtalaš njuolggadusaid, doallá fágalaš dási, ja čuovvu metodaid ja riikkaidgaskasaš gáibádusaid. Nákkosgirji ulbmilin lea lasihit ja ovddidit fágalaš dieđuid ja das vurdojuvvo alla dássi, nu ahte dan sáhtá almmustahttit fága dieđalaš girjjálašvuoda oassin. Nákkosgirji dahká 150 oahppočuoggá, ja nákkosgirji guhkkodahkan ávžžuhuvvo 200–300 siiddu. Dábálaččat nákkosgirji čállojuvvo sámegillii. Sierranas ákkaid vuodul sáhtá ohcat lobi čállit oasi nákkosgirjii eará gielaide go sámegillii.

Nákkosgirji sáhtá leat monografiija dahje mángga unnit barggu ovttahttin, ng. artihkálnákkosgirji. Artihkálnákkosgirjii galgá leat láidehuskapihtal ja 3–5 seamma fáddái guoskevaš dieđalaš artihkkala. Buot artihkkalat galget deavdit dieđalaš teavstta gáibádusaid, ja juohke ovttaskas artihkal galgá doallat sisttis odđa bohtosiid ja oaidnin-čiegaid. Artihkálnákkosgirji galgá hukset oppalašvuoda, ja dat galgá vástidit seamma dieđalaš dási go monografiija. Buot artihkkalat galget leat almmustahtton dahje almmustahttimii dohkkehuvvon dieđalaš áigečállagiin dahje čoakkáldagain, main lea dieđalaš fágaguoibmeárvvoštallanortnet (*referee*).

Ovttasbarggu oasis dohkkehuvvojit nákkosgirjái, juos doavttirkandidáhtta sáhtá duodašit ja identifiseret daid iežas iešheanalis barggu boadusin. Juos čálalaš bargu lea dahkon ovtta eará čáliiguin, galgá doavttirgrádakandidáhtta čuovvut daid mielčáliid norpmaid, mat leat fágabirrasii almmolaččat dohkkehuvvon ja mat čuvvot riikkaidgaskasaš standárddaid. Juos nákkosgirji šaddá artihkkaliin, de dábálaččat kandidáhtta galgá leat vuosttasčállin unnimustá bealis artihkkaliin. Nákkosgirjái mas leat eambo go okta čáli, galgá biddjot sierra, vuolláičállojuvvon čilgehus, mii govvida kandidáhta buktaga juohke ovttaskas barggu hárrái. Dárkilut mearrádusat mat gusket nákkosgirjebargui, mearriduvvojit doavttirgráda láhkaásahusa 11. paragrafas.

Dutkanoasi loahppaárvoštallamii gullet logaldallan ja nákkáhallas nákkosgirjji vuodul. Buot dát oasis galget leat dohkkehuvvon ja árvoštallojuvvojit oahppanjoksošiid ektui. Árvoštallamii guoski dárkilut njuolggadusat leat mearriduvvon doavttirgrádaláhkaásahusa 12.–23. paragrafain.

6. OAHPPAN- JA OAHPAHUSVUOGIT

Oahppooasi oahppan- ja oahpahusvuohkin leat logaldallamat, oktagaslaš dahje joavkku njálmmlálaš ovdanbuktimat ja ságastallamat seminárain, teavsttaid čállinhárjehusat, proseassačállinhárjehusat, čállosat ja artihkkalat ja interaktiivvaláš oahpahus- ja oahppanvuogit. Logaldallamat addet oppalaš gova fágaid iešvuodain ja ulbmiliin. Čállinhárjehusat ja njálmmlálaš ovdanbuktimat hárjehit studeantta hábmet iežas jurdagiid, ákkastallat teoriijaid ja perspektiivvaid válljemiid ja suokkardallat heivvolaš doahpagiid. Bargovugiid bokte studeanttat galget hárjánit formuleret dieđalaš teavsttaid.

Nákkosgirjji bargovuogit válljejuvvojit doavttirgrádakandidáhta dutkanprošeavtta vuodul. Guovddáš bargovuohkin lea iehčanas dutkanbargu. Kandidáhtta oassálastá sihke áhahusa siskkáldas ja olggobeale logaldallamiidda ja kurssaide, mat leat heivvolaččat nákkosgirjebargui. Kandidáhtas vurdojuvvo ovttasbargu áhahusa eará doavttirgrádakandidáhtaiguin earet eará oktasaš semináraid ordnemis ja dutkanfáttáid ovdanbuktimis. Vurdojuvvo maid ahte kandidáhtta searvá aktiivvalaččat dutkanbirrasiid, maiddái riikkaidgaskasaš birrasiid, main sáhtá gaskkustit dutkanbohtosiid ja mat erenoamážit čatnasit doavttirgrádebargui.

Dutkanbargobájit

Studeanttat servet unnimustá guktii lohkanbajis oktasaš doavttirgráдахasaid dutkanbargobájiide, main guorahallojuvvojit ja bagadallojuvvojit nákkosgirječállosat. Ulbmilin lea ovddidit nákkosgirjebarggu, ja danin bargobájit seammás doibmet čuovvulahttinreaidun. Studeanttat opponerejit guhtet guimmiideaset bargguid. Bagadallit leat mielde bargobájiin.

Jahkásaš doavttirgrádaseminárat

Dutkanbargobájiid lassin studeanttat galget jahkásaččat searvat áhahusa oktasaš, rabas doavttirgrádaseminárii. Seminára fállá studeanttaide, bagadalliide ja prográmma oahpaheddiide vejolašvuoda dieđalaš gulahallamii. Semináras studeanttat ovdanbuktet njálmmlálaččat iežaset doavttirgrádadutkamusaš ja besset ságastallat iežaset ja mielstudeanttaid bargguid birra ja ožžot seammás bagadallama. Váldoulbmilin lea oahppat ovdanbuktit ja ságastallat iežas ja earáid dutkanfáttáid birra sámegillii. Semináraide sáhtá bovdet eamiálbmot- ja váldoservodagaid giella- ja girjjálašvuodadutkiid. Ná čatnat ja nannet riikkaidgaskasaš oktavuodaid.

Sámegiela ja sámii girjjálašvuoda doavttirgrádaprogámma studeanttat ávžžuhuvvojit searvat aktiivvalaččat sihke našunála ja riikkaidgaskasaš dutkanbirrasiid ja movttiidahttojit vuolgit lonohallasstudeantan unnimustá ovttá mánotbadjái, áinnas

eamiálbmotguvlui. Prográmma doarju maiddá fágalaš gaskkusteami, mii sisttisoallá dieđalaš almmuhemiid mat čatnasit doavttirgrádabargui.

7. OAHPPOOVTTADAGAIĐ PLÁNAT

Prográmma oahppo- ja dutkanosiid dárkilut plánat leat čuovvovaččat:

SÁM 400 Dieđateoriija

	<i>Sisdoallu</i>	<i>Čilgehus</i>
1	OAHPPOOVTTADAGA NAMMA	Dieđateoriija Theory of social sciences and humanities
2	OVDDASVÁSTI- DEADDJI	Giela, duoji, boazodoalu ja servodatdiehtagiid gohti
3	OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA	
	Oahppoovttadaga koda	SÁM 400
	Dássi	Doavttirgrádadássi
	Viidodat	5 oahppočuoggá
	Oahpahasáigodat	Prográmma vuosttas dahje nuppi oahppojagi áigge
	Oahppoovttadaga iešvuohta	Teorehtalaš
4	OAHPPOPROGÁMMA GULLEVAŠVUOHTA	a. Sáme giela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádaprográmma geatnegahttojuvvon oassi ja b. Sáhtá leat eará doavttirgrádaprográmmaid dahje vuosttaslektorprográmmaid oassin
5	SISABEASSANGÁI- BÁDUSAT	Sáme giela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádistudeanttat ja studeanttat, geain lea vástideaddji studerengelbbolašvuohta.
6	OAHPAHUSGIELLA	Dábálaččat lea sáme giella oahpahasgiellan.
7	SISDOALLU	Oahppu addá viiddis dieđuid ja áddejumi diehtagiid vuodđoságastallamiin ja dieđateorehtalaš vuolggasajiin ja geahčastagain earenoamážit servodat- ja humanisttalaš diehtagiin. Oahppu sisttisoallá guorahallamiid sihke oppalaš dieđateorehtalaš jurddašnámáliin ja ovttaskas fágaid vuodustanságastallamiin.

8	OAHPPANJOKSOSAT	Oahpu maŋŋá studeanta - ipmirda ja máhtá guorahallat fágaid vuodustanváltisvuodaid ja diedateorehtalaš vuolggasajiid ja geahčastagaid. - máhtá guorahallat beliid iežas doavttirgrádaprošeavttas vuodustanteorehtalaš ja diedateorehtalaš ságastallamiid vuodul.
9	OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT	Kursii gullet logaldallamat, seminárat ja iehčanas čállinbargu. Juohke oasseváldi čállá 3–5-siidosaš (birrasii 1500 sáni) čálloša sámegeilli, mas guorahallá iežas dutkamuša vuodustanteorehtalaš ja diedateorehtalaš beliid. Čáluš guorahallo guovtti oktasaš semináras.
10	GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII	Gárvvistit čálloša ovdal vuosttas seminára ja divodit čálloša ovdal nuppi seminára. Studeanttat galget searvat goappašiid semináraide.
11	EKSÁMEN JA ÁRVVOŠTALLAN	Guovtti vahku ruovttoeksámen, mii lea 3500 sáni guhkkosaš čáluš. Čálloša sáhtá geavahit doavttirdutkamuša oassin. Bargu árvvoštallojuvvo oahppanjoksosiid ektui. Árvosátni: ceavzán / ii ceavzán
12	KVALITEHTA-SIHKKARASTIN	Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogá dahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.
13	LOHKANMEARRI	Loahpalaš lohkanmearri välljejuvvo dán listtus ja galgá leat sullii 300 siiddu. Studeanta sáhtá evttohit gursii heivvolaš girjjálašvuoda, mii ii leat lohkanmearis. Soahpamuša mielde evttohuuvon girjjálašvuoda sáhtá buhttet oasi dán lohkanmearis. Lohkanmearri ođastuvvo ja dohkkehuvvo dárbbu mielde.

LOHKANMEARRI

Bernstein, Richard J. 2010a: Experience after the Linguistic Turn, *The Pragmatic Turn*. Cambridge: Polity. 125–152.

Bernstein, Richard J. 2010b: Pragmatism, Objectivity and Truth, *The Pragmatic Turn*. Cambridge: Polity. 107–124.

Gadamer, Hans-Georg 1984a: Text und Interpretation. – Philippe Forget (doaimm.), *Text und Interpretation: Deutsche-französische Debatte mit Beiträgen von J. Derrida, Ph. Forget, M. Frank, H.-G. Gadamer, J. Greisch und F. Laruelle*. München: W. Fink. 24–55.

Geertz, Clifford 1983: "From the Native's Point of View": On the nature of Anthropological Understanding, *Local knowledge: further essays in interpretive anthropology*. New York: Basic. 55–70.

Habermas, Jürgen 1971: Zu Gadamer's 'Wahrheit und Methode'. – Karl-Otto Apel (doaimm.), *Hermeneutik und Ideologiekritik*. Frankfurt a. M.: Suhrkamp. 45–56.

MacIntyre, Alasdair 1970: The Idea of a Social Science. – Bryan R. Wilson (doaimm.), *Rationality*. Oxford: Blackwell. 112–130.

Oskal, Nils 2012: Johan Turi, ipmirdeapmi ja ipmirdeami rájit. – *Sámi dieđalaš áigečála* 2/2011–1/2012: 98–112.

Ricœur, Paul 2008a: The Model of a the Text: Meaningful Action Considered as a Text, *From text to action: essays in hermeneutics, II*. London: Continuum. 140–163.

- Ricœur, Paul 2008b: What is a Text?, *From text to action: essays in hermeneutics, II*. London: Continuum. 101–120.
- Taylor, Charles 1985: Understanding and Ethnocentricity, *Philosophy and the human sciences, Philosophical Papers*. (Vol. 2). Cambridge: Cambridge University Press. 116–133.
- Winch, Peter 1970: Understanding a Primitive Society. – Bryan R. Wilson (doaimm.), *Rationality*. Oxford: Blackwell. 78-111.

SÁM 401 Etihkka, eamiálbmotdiehtu ja -metodologiija

	Sisdoallu	Čilgehus
1	OAHPPOOVTTADAGA NAMMA	Etihkka, eamiálbmotdiehtu ja –metodologiija Ethics, indigenous knowledge and methodology
2	OVDDASVÁSTI- DEADDJI	Giela, duoji, boazodoalu ja servodatdiehtagiid goahti
3	OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA	
	Oahppoovttadaga koda	SÁM 401
	Dássi	Doavttirgráda
	Viidodat	10 oahppočuoggá
	Oahpahasáigodat	Prográmma vuosttas dahje nuppi oahppojagi áigge
	Oahppoovttadaga iešvuhta	Teorehtalaš
4	OAHPPOPROGÁMMA GULLEVAŠVUOHTA	Sáme giela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgrádaprográmma geatnegahttojuvvon oassin ja Eará doavttirgrádaprogrammaid dahje vuosttaslektorprogrammaid oassin
5	SISABEASSANGÁI- BÁDUSAT	Sáme giela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgrádistudeanttat ja studeanttat, geain lea vástideaddji studerengelbbolašvuhta.
6	OAHPAHUSGIELLA	Dábálaččat lea sáme giella oahpahasgiellan.
7	SISDOALLU	Oahppu fállá kandidáhtaide teorehtalaš geahčastaga oppalaš dutkanetihkalaš gažaldagaide ja dasa, mainna lágiin eamiálbmotdiehtu leat čatnagasas kolonialisttalaš ja dekolonialisttalaš diskurssaide ja mo sámedutkan lea oassi dán konteavsttas. Oahpus guorahallojit eamiálbmotdutkanmiid guoski dutkanetihkalaš ja -metodalaš gažaldagat govda, riikkaidgaskasaš perspektiivvas humanisttalaš ja servodatdiehtagiin. Oahpus suokkardallo eamiálbmogiid iežaset searvan dieđu buvttadeapmái ja dutkanmetodaid ovdánahttimii, ja mo dát leat nuppástuhtán dieđalaš paradigmaid.

8	OAHPPANJOKSOSAT	<p>Oahpu maŋŋá kandidáhtta</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovdá dábálaš ja oppalaš dutkanetihkalaš gažaldagaid mat gusket humanisttalaš dutkansurggiide, ja máhtá váldit daid vuhtii iežas dieđalaš barggus - bastá buohtastahttit eamiálbmotmetodologiija ja oarjemáilmmi dutkanárbevieruid ja dovdá daid erohusaid ja ovttalárganvuodaid - máhtá ságastallat teorehtalaš ja filosofalaš gažaldagain, mat gusket eamiálbmotmetodologiijaide ja etihkkii iežas fágasuorggis - máhtá kritihkalaččat guorahallat, makkár váikkuhus teoriija ja metoda válljemis lea dutkanfáttá guorahallamii - máhtá suokkardit eamiálbmotmetodologiija heivvolašvuoda iežas dutkansuorggi dutkamii ja teorehtalaš doahpagiid geavaheapmái - máhtá iehčanassii plánet heivvolaš čuolmma esseija fáddán, mas guorahallá eamiálbmotdihtui, -metodologiijai ja/dahje dutkanetihkkii guoski teorehtalaš gažaldaga
9	OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT	Iehčanas lohkan ja e-forum-oahppan. Logaldallamat, ságastallamat ja seminárat.
10	GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII	Studeanttain gáibiduvvo oassálastin logaldallamiidda ja semináraide.
11	EKSÁMEN JA ÁRVVOŠTALLAN	Ruovttoeksámen mii lea 10–12 siiddu čáluš mii guorahallá eamiálbmotdihtui, -metodologiijai ja/dahje dutkanetihkkii guoski teorehtalaš gažaldaga lohkanmeari vuodul. Árvosátni: ceavzán / ii ceavzán.
12	KVALITEHTA-SIHKKARASTIN	Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.
13	LOHKANMEARRI	Loahpalaš lohkanmeari válljejuvvo dán listtus ja galgá leat sullii 500 siiddu. Studeanta sáhtá evttohit gursii heivvolaš girjjálašvuoda, mii ii leat lohkanmearis. Soahpamuša mielde evttohuuvvon girjjálašvuodta sáhtá buhttet oasi dán lohkanmearis. Lohkanmeari ođastuvvo ja dohkkehuvvo dárbbu mielde.

LOHKANMEARRI

- Alver, Bente Gullveig & Fjell, Tove Ingebjørg & Øyen, Ørjar (doaimm.) 2007: *Research ethics in studies of culture and social life*. Helsinki: Academia Scientiarum Fennica.
- Battiste, Marie 2000: *Unfolding the Lessons of Colonization*. – Marie Battiste (doaimm.), *Reclaiming Indigenous Voices and Vision*. Vancouver: UCB-Press. XVI–XXX.
- Chilisa, Bagele 2012: *Indigenous Research Methodologies*. Los Angeles: SAGE Publications
- Cook-Lynn, Elisabeth 2008: *History, Myth, and Identity in the New Indian Story*. – Norman K. Denzin, Yvonna S. Lincoln & Linda Tuhiwai Smith (doaimm.), *Handbook of Critical and Indigenous Methodologies*. Los Angeles: Sage Publications. 329–346.

- Gaski, Harald 2013: Indigenism and cosmopolitanism: A pan-Sami view of the Indigenous perspective in Sami culture and research. – *AlterNative: An International Journal of Indigenous Scholarship* 2013; Volum 9 (2). 113–124.
- Guttorm, Gunvor 2010: Árbediehtu, álgoálbmotdiehtu ja duodji. – Gunvor Guttorm, *Duodjáriis duojárat. Duddjon ealiha duodjedigaštallama*. Kárášjohka: Davvi Girji. 45–70.
- Helander, Kaisa Rautio 2008: *Namat dan nammii. Sámi báikenamaid dáruiduhttin Várjjága guovllus Norgga uniovdnaáiggi loahpas*. Guovdageaidnu: Sámi allaskuvla. Kapihtal 5, s. 96–108.
- Junka-Aikio, Laura 2014: Can the Sámi speak Now? – *Cultural Studies*. Volume 30, Issue 2, March 2016. 205-233. DOI:10.1080/09502386.2014.978803. <<http://www.tandfonline.co./loi/rcus20>>
- Jonsson, Ása Nordin 2011: Ethical guidelines for documentation of árbediehtu, Sámi traditional knowledge. – *Dieđut. 1/2011*. Sámi allaskuvla. s. 97–125.
- Justice, Daniel Heath 2004: Seeing (and Reading) Red: Indian Outlaws in the Ivory Tower. – Devon Abbot Mihesuah & Angela Cavender Wilson (doaimm.), *Indigenizing the Academy. Transforming Scholarship and Empowering Communities*. University of Nebraska Press: Lincoln and London. 100–123.
- jogo** Kuokkanen, Rauna 2005: “Láhi and Attáldat”: The Philosophy of the Gift and Sami Education. – *Australian Journal of Indigenous Education* 34: 20–32.
- dahje** Kuokkanen, Rauna 2009: *Boaris dego eana. Eamiálbmogiid diehtu, filosofijat ja dutkan*. Karasjok: ČálliidLágádus. Kapihtal 6, s. 171–209.
- Oskal, Nils 2007: Muhtun dieđafilosofalaš váttisvuodát vuodđudit earenoamáš álgoálbmotmetodologija. – *Sámi dieđalaš áigečála* 1–2/2007: 161–180.
- Porsanger, Jelena (2011): The Problematisation of the Dichotomy of Modernity and Tradition in Indigenous and Sami Contexts. - *Dieđut. 1/2011*. Sámi allaskuvla. 225–252.
- Pualani Louis, Renee 2007: Can You Hear us Now? Voices from the Margin: Using Indigenous Methodologies in Geographic Research. – *Geographical Research* 45 (2): 130–139.
- jogo** Smith, Graham Hingangaroa 2000: Maori Education: Revolution and Transformative Action. – *Canadian Journal of Native Education* 24 (1): 57–72.
- dahje** Smith, Graham Hingangaroa 2003: *Kaupapa Maori Theory: Theoretic Indigenous Transformation of Education & Schooling*. Kaupapa Maori Symposium. NZARE / AARE Joint Conference, Auckland, N.Z., December 2003. <<http://publications.aare.edu.au/03pap/pih03342.pdf>>
- Smith, Linda Tuhiwai 1999: *Decolonizing Methodologies: Research and Indigenous Peoples*. London: Zed Books.

SÁM 402 Akademalaš čállin sámegillii

	<i>Sisdoallu</i>	<i>Čilgehus</i>
1	OAHPPOOVTTADAG A NAMMA	Akademalaš čállin sámegillii Academic writing in Sámi language
2	OVDDASVÁSTI- DEADDJI	Giela, duoji, boazodoalu ja servodatdiehtagiid goahti

3	OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA	
	Oahppoovttadaga koda	SÁM 402
	Dássi	Doavttirgrádadássi
	Viidodat	5 oahppočuoggá
	Oahpahasáigodat	Prográmma vuosttas dahje nuppi oahppojagi áigge
	Oahppoovttadaga iešvuohta	Teorehtalaš ja praktihkalaš
4	OAHPPOPROGÁMMA GULLEVAŠVUOHTA	a. Sámegeiela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádaprogámma geatnegahttojuvvon oassi ja b. Sáhtta leat eará doavttirgrádaprogámmaid dahje vuosttaslektorprogámmaid oassin
5	SISABEASSANGÁI- BÁDUSAT	Sámegeiela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádistudeanttat ja studeanttat, geain lea vástideaddji studerengelbbolašvuohta.
6	OAHPAHUSGIELLA	Dábálaččat lea sámegeiella oahpahasgiellan.
7	SISDOALLU	Veahkehit ja movttiidahttit čállit nákkosgirjji ja eará dieđalaš teavsttaid sámegillii hárjehusaid ja bagadallama vehkiin. Oahpu vuodđun leat teakstateorijiat, argumenteren ja dieđalaš čállinšlájá árbevierut humanisttalaš dutkanis, ja studeanta oahpásmuvvá humanisttalaš dieđasuorggi artihkkaliid ja monografijaid struktuvraide. Studeanttat maiddá oahpásmuvvet dieđalaš publiserenvuogádahkii, teavsttaid stiila- ja sisdoallogáibádusaide ja formála iešvuođaide logaldallamiid, hárjehusaid ja lohkašvuođa vehkiin. Dasa lassin čállinkursa oahpásnuhtta fágaterminologijja ráhkadeapmái. Oahpus suokkardallojit maiddá akademalaš sámegeiela iešvuođat kontrastiiva ja gielladikšunperspektiivvas.
8	OAHPPANJOKSOSAT	Oahppoovttadaga maŋŋá studeanta - dovda dieđalaš čállima váldoprinsihpaid ja máhtta heivehit daid iežas čállimii - máhtta hábmet dutkančuolmma ja heivvolaš dutkanvuođu iežas čállinbargui - máhtta gávdnat ja heivvolaš girjjálašvuođa iežas dutkančuolmma vuodul - máhtta váldit vuostá veahki ja veahkehit mielstudeanttaid čállinproseassa áigge - máhtta argumenteret, ja čállit čielga, koherentta ja logihkalaš, iežas fágasuorggi teavstta - máhtta ovddidit iežas fágasuorggi sámegeiel terminologijja - máhtta guorahallat akademalaš sámegeiela iešvuođaid kontrastiiva ja gielladikšunperspektiivvas

9	OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT	Logaldallamat ja čállinseminárat. Oahppu sisttisoallá golbma čállin- ja suokkardallanseminára, main studeanta hárbhallá hábmet ja ráddjet dutkangažaldagaid, geavahit proseassačállinvuogi oktagaslaš dutkangažaldaga hábmemis ja teavsttaid ráhkadeamis.
10	GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII	Studeanta searvá golmma geatnegahtton čállinseminárii.
11	EKSÁMEN JA ÁRVVOŠTALLAN	Máhppaeksámen, mii sisttisoallá golbma (3) sámegeielat seminárabarggu, oktiibuot 10–15 siiddu. Árvosátni: ceavzán / ii ceavzán.
12	KVALITEHTA-SIHKKARASTIN	Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogá dahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.
13	LOHKANMEARRI	Loahpalaš lohkanmearri válljejuvvo dán listtus ja galgá leat sullii 400 siiddu. Studeanta sáhtá evttohit gursii heivvolaš girjjálašvuoda, mii ii leat lohkanmearis. Soahpamuša mielde evttohuvvon girjjálašvuodta sáhtá buhttet oasi dán lohkanmearis. Lohkanmearri ođastuvvo ja dohkkehuvvo dárbbu mielde.

LOHKANMEARRI

Björk, Lennart & Räisänen, Christine 1997: *Research Papers in the Humanities:*

Linguistics. – Lennart Björk & Christine Räisänen, *Academic Writing.* Lund: Studentlitteratur. 271–298.

Herzberg, Frøydis 2000: Å få forskeren i tale. Artikkellinnledningen som retorisk strategi. – Øivin Andersen, Kjersti Fløttum & Torodd Kinn (doaimm.), *Menneske, språk og felleskap.* Oslo: Novus. 87–106.

Studeanta vállje ovttá dán njealji lohkamusa gaskkas:

jogo Alley, Michael 1996: *The Craft of Scientific Writing.* 3rd edition. New York: Springer-Verlag.

dahje Brodersen, Randi Bendikte & Bråten, Frederik Jebsen & Reiersgaard, Anders & Slethei, Kolbjørn & Ågotnes, Knut 2007: *Tekstens autoritet. Tekstanalyse og skrivning i akademien.* Oslo: Universitetsforlaget.

dahje Kinnunen, Merja & Löytty, Olli (doaimm.) 2002: *Tieteellinen kirjoittaminen.* Tampere: Tammer-Paino.

dahje Strannegård, Lars (doaimm.) 2003: *Avhandlingen. Om att formas till forskare.* Lund: Studentlitteratur.

SÁM 403 Sámegeiela dutkama teorehtalaš ja geavatlaš perspektiivvat

	Sisdoallu	Čilgehus
1	OAHPPOOVTTADAG A NAMMA	Sámegeiela dutkama teorehtalaš ja geavatlaš perspektiivvat Perspectives in Sámi linguistics
2	OVDDASVÁSTI- DEADDJI	Giela, duoji, boazodoalu ja servodatdiehtagiid goahti
3	OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA	
	Oahppoovttadaga koda	SÁM 403
	Dássi	Doavttirgráda
	Viidodat	10 oahppočuoggá
	Oahpahasáigodat	Prográmma vuosttas dahje nuppi oahppojagi áigge
	Oahppoovttadaga iešvuohta	Teorehtalaš ja geavatlaš
4	OAHPPOPROGÁMMA GULLEVAŠVUOHTA	Sámegeiela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádaprogramma geatnegahttojuvvon oassin ja Eará doavttirgrádaprogrammaid dahje vuosttaslektorprogrammaid oassin
5	SISABEASSANGÁI- BÁDUSAT	Sámegeiela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádistudeanttat ja studeanttat, gain lea vástideaddji studerengelbbolašvuohta.
6	OAHPAHUSGIELLA	Dábálaččat lea sámegeiella oahpahasgiellan.
7	SISDOALLU	Oahppu addá doavttirgrádistudenttaide viiddis dieđuid ja áddejumi sámegeiela dálá dutkama varraseamos dutkamiid teoriijain, metodain ja ulbmiliin. Ulbmilin lea dievasmahttit kandidáhta dieđuid ja áddejumi välljejuvvon suorggis dahje fáttás sámegeiela gielladutkamis. Oahppu fállá kandidáhtaide teorehtalaš ja geavatlaš geahččanguovlluid sámegeiela dutkama historjái, otná dillái ja boahhteáiggi hástalusaid ja vejolašvuođaide. Oahppoovttadaga sisdoallun leat <ul style="list-style-type: none"> - sámegeiella ja giela iešvuođat dutkanfáddán - sámegeiela varraseamos dutkamiid teoriija- ja metodavuodđu ja bohtosat - sámegillii guoskevaš gielladutkama earenoamáš dárbbut ja hástalusat - sámegeiela dutkama sajádat eará gielaid joavkkus - sámegeiela dutkama viidát mearkkašupmi oppalaš gielladiehtagii ja sámi servodahkii - doavttirgrádistudenttaid iežaset dutkansurggiid historjá ja sajádagat gielladiehtagis.

8	OAHPPANJOKSOSAT	<p>Oahpu maŋŋá kandidáhtta</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovdá sámegiela dutkama, dan duogážiid ja bohtosiid váldolinnjáid - lea oahpásmuvvan iežas ja earáid dutkanfáttáide välljejuvvon alladásat gielladutkanbargguid bokte - lea háhkan čiekŋalis áddejumi bargguid teorijja- ja metodavuoduin - máhtta árvvoštallat sámegiela dutkama bohtosiid kritihkalaččat ja čilget daid čálalaččat sámegillii - dovdá ja ádde sámegiela dutkama sajádaga eará gielaid joavkkus ja iežas dutkama mearkkašumi gielladiehtagii - dovdá gielladutkama dábálaš dutkanmetodaid ja áitojuvvon unnitlogu gielaide guoskevaš dutkama geavatlaš hástalusaid ja earenoamáš ulbmiliid eandaliige giela ealáskahttima ektui - máhtta ságastallat teorehtalaš ja praktihkalaš gažaldagain, mat guset sámegiela dutkamii - dovdá guovddáš diehtogálduid ja máhtta oheat lassedieduid ja välljet heivvolaš girjjálašvuoda nákkosgirjji čállimii.
9	OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT	Logaldallamat, ságastallamat ja artihkalseminára lohkojuvvon teavsttaid vuodul.
10	GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII	3–5 siiddu semináračálus ráddjejuvvon fáttá birra.
11	EKSÁMEN JA ÁRVVOŠTALLAN	Artihkal (12–16 siiddu dahjege 4500–5500 sáni) mas gieđahallojuvvojit ja árvvoštallojuvvojit välljejuvvon dutkamušaid dahje dutkansurggiid teorijjavuođut ja metodat, daid bohtosat ja daid mearkkašupmi sámegiela dutkamii. Bargu sáhtta välljejuvnot nu ahte heive doavttirgrádabarggu oassin. Árvosátni: ceavzán / ii ceavzán.
12	KVALITEHTA- SIHKKARASTIN	Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.
13	LOHKANMEARRI	Loahpalaš lohkanmearri välljejuvvo dán listtus ja galgá leat sullii 500 siiddu. Studeanta sáhtta evttohit gursii heivvolaš girjjálašvuoda, mii ii leat lohkanmearis. Soahpamuša mielde evttohuvvon girjjálašvuodta sáhtta buhttet oasi dán lohkanmearis. Lohkanmearri ođastuvvo ja dohkkehuvvo dárbbu mielde.

LOHKANMEARRI

Aikio, Ante 2009: *The Saami loanwords in Finnish and Karelian*. Unpublished dissertation, University of Oulu.
<https://www.academia.edu/4813912/The_Saami_Loanwords_in_Finnish_and_Karelian>

Luobbal Sámmol Sámmol Ante (Ante Aikio) 2012: An essay on Saami ethnolinguistic prehistory. – Riho Grünthal & Petri Kallio (doaimm.), *A Linguistic Map of Prehistoric Northern Europe*. Helsinki: Finno-Ugrian Society. 63–117.
<https://www.sgr.fi/sust/sust266/sust266_aikio.pdf>

- Eira, Inger Marie Gaup 2012: *Muohttaga jávohis giella. The Silent Language of Snow*. Tromsø: Universitetet i Tromsø.
- Feist, Timothy 2011: *A Grammar of Skolt Saami*. Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura. <<https://www.sgr.fi/sust/sust273/sust273.html>>
- Helander, Nils Øivind 2001: *Ii das šat murrii iige báktái. Davvisámegiela illatiivva geavaheapmi*. Guovdageaidnu: Sámi Instituhtta.
- Kuoljok, Susanna Angéus 1997: *Nominalavledningar på -ahka i lulesamiskan*. Uppsala: Uppsala universitet.
- Magga, Ole Henrik 1986: *Studier i samisk infinitivsyntaks. Del 1. Infinitivsetning. Akkusativ og infinitiv*. Guovdageaidnu: Sámi instituhtta.
- Magga, Ole Henrik & Magga, Lajla Mattsson 2012: *Sørsamisk grammatikk*. Davvi Girji.
- Nielsen, Konrad 1926: *Lærebok i lappisk. I. Grammatikk. Lydlære, formlære, orddannelseslære og syntaks samt tillegg*. Oslo: A.W. Brøgers boktrykkeris forlag.
- Sammallahti, Pekka 2005: *Láidehus sámegiela cealkkaoahpa dutkamii*. Kárášjohka: Davvi Girji.
- Sammallahti, Pekka 1998: *The Saami Languages. An Introduction*. Kárášjohka: Davvi Girji.
- Toivonen, Ida & Nelson, Diane (doaimm.) 2007: *Saami Linguistics*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Wilbur, Joshua 2013: *A grammar of Pite Saami*. Berlin: Language Science Press. <<http://langsci-press.org/catalog/book/17>>
- Ylikoski, Jussi 2009: *Non-finites in North Saami*. Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura. <<https://www.sgr.fi/sust/sust257/sust257.pdf>>

SÁM 404 Sámi sosiolingvistihkka

	<i>Sisdoallu</i>	<i>Čilgehus</i>
1	OAHPPOOVTTADAG A NAMMA	Sámi sosiolingvistihkka Sámi sociolinguistics
2	OVDDASVÁSTI- DEADDJI	Giela, duoji, boazodoalu ja servodatdiehtagiid goahti
3	OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA	
	Oahppoovttadaga koda	SÁM 404
	Dássi	Doavttirgrádadássi
	Viidodat	10 oahppočuoggá
	Oahpahusáigodat	Prográmma vuosttas dahje nuppi oahppojagi áigge

	Oahppoovttadaga iešvuohta	Teorehtalaš
4	OAHPPOPROGÁM- MA GULLEVAŠVUOHTA	a. Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádaprográmma geatnegahttojuvvon oassi ja b. Sáhtta leat eará doavttirgrádaprográmmaid dahje vuosttaslektorprográmmaid oassin
5	SISABEASSANGÁI- BÁDUSAT	Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádastudeanttat ja studeanttat, geain lea vástideaddji studerengelbbolašvuohta.
6	OAHPAHUSGIELLA	Sámegiella lea váldooahpahasgiellan.
7	SISDOALLU	Oahppu sisttisoallá iešguđetlágan sosiolingvisttalaš teoriijaid gielalaš variašuvnna birra, ee. teoriijaid mat čilgejit gielaide olgguldas fáktoriid vuodul mat leat ovdamearkan servodatstruktuvra, historjjálaš dilálašvuođat, geografiija, kommunikašuvnna, giellageavaheaddji sosiála gullevašvuohta, sohkabealli ja ahki. Oahppu sisttisoallá maid iešguđetlágan kvalitatiiivvalaš ja kvantitatiiivvalaš lahkonašvugiid. Sámegielat rávesolbmot leat measta álo guovttegielagat dahje mánggagielagat. Danin leat teoriijat mánggagielalášvuođa birra dehálaččat kurssas. Konkrehta sisdoallu kurssas ii dárbbáš leat juste seamma juohke háve, muhto lea dehálaš ahte empiriija váldo iešguđetlágan sámi servodagain, ja kursa deattuha sámi gielaide giellasosiála rámmaid.
8	OAHPPANJOKSOSAT	Oahpu maŋŋá <ul style="list-style-type: none"> - studeanttas leat vuđolaš dieđut sámi giellaservodagaid dálá diliid birra - studeanttas leat vuđolaš dieđut sámi giellaservodagaid historjjálaš ovdáneami birrastudeanta máhtta guorahallat gielladiliid riikkaidgaskasaš perspektiivvas - studeanta máhtta buohtastahttit sámi giellaservodaga diliid máilmmi eará giellaservodagaid diliiguin - studeanta dovda sosiolingvistihka metodaidd
9	OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT	Logaldallamat, seminárat, interaktiiva oahpahasvuogit
10	GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII	Studeanta ferte searvat olles kursii ja buktit ovdan unnimus guokte barggu.
11	EKSÁMEN JA ÁRVVOŠTALLAN	Eksámen sáhtta leat jogo guovtti vahku ruovttoeksámen dahje fágalaš ovdanbuktin našunála dahje internašunála konferánsas. Čállosa guhkkodat galgá leat 10–15 siiddu. Árvosátni: ceavzán / ii ceavzán.
12	KVALITEHTA- SIHKKARASTIN	Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuođat ja geatnegasvuođat studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.
13	LOHKANMEARRI	Loahpalaš lohkanmearri válljejuvvo dán listtus ja galgá leat sullii 700 siiddu. Studeanta sáhtta evttohit gursii heivvolaš girjjálašvuođa, mii ii leat lohkanmearis. Soahpamuša mielde evttohuvvon girjjálašvuohta sáhtta buhttet oasi dán lohkanmearis.

LOHKANMEARRI

- Boyd, Sally & Gadelii, Karl Erland 1999: Vem tillhör talgemenskapen? Om jiddisch i Sverige. – Kenneth Hyltenstam (doaimm.), *Sveriges sju inhemska språk – ett minoritetsspråksperspektiv*. Lund: Studentlitteratur. 299–328.
- Ehala, Martin 2007: Empirical Evaluation of a Mathematical Model of Ethnolinguistic Vitality: The Case of Võro. – *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 28 (6): 427–444.
- Ehala, Martin 2009: An evaluation matrix for ethno-linguistic vitality. – Susanna Pertot, Tom Priestly & Colin Williams (doaimm.), *Rights, Promotion and Integration Issues for Minority Languages in Europe*. Basingstoke: Palgrave Macmillan. 123–137.
- Fishman, Joshua A. 1991: *Reversing Language Shift. Theoretical and Empirical Foundation of Assistance to Threatened Languages*. Clevedon: Multilingual Matters. Kapihttalat 1–10 ja 14, s. 1–336, 381–420.
- Huss, Leena 1999: *Reversing Language Shift in the Far North. Linguistic Revitalization in Northern Scandinavia and Finland*. Uppsala: Uppsala University.
- Huss, Leena & Lindgren, Anna-Riitta 2011: Introduction: Defining language emancipation. – *International Journal of the Sociology of Language* 209: 1–16.
- Hyltenstam, Kenneth & Stroud, Christopher & Svonni, Mikael 1999: Språkbyte, språkbevarande, revitalisering. Samiskans ställning i svenska Sápmi. – Kenneth Hyltenstam (doaimm.), *Sveriges sju inhemska språk – ett minoritetsspråksperspektiv*. Lund: Studentlitteratur. 41–97.
- Jansson, Annika 2005: *Sami Language at Home and at School*. Uppsala: Uppsala University. Kapihttalat 1–3, s. 15–56.
- Magga, Ole Henrik 2000: Mii mearrida ealáska go vai jápmá go okta giella? Sámegiella ovdamearkan. – *Sámediggi 2000: Sámegiella dilli skuvllas ja lagasservodagas. Konferánssa Leavnnjas 28.–29.11.2000*. Kárášjohka. 7–17.
- Rasmussen, Torkel & Nolan, John Shaun 2011: Reclaiming Sámi languages: Indigenous language emancipation from East to West. – *International Journal of the Sociology of Language* 209: 35–56.
- Todal, Jon 2007: Språkleg vitalisering. Faktorar som vi ikkje skriv om. – Tove Bull, Jurij Kusmenko & Michael Rießler (doaimm.), *Språk og språkforhold i Sápmi*. Berlin: Nordeuropa-Institut der Humboldt Universität. 201–210.
- Todal, Jon 2008: Når er eit språk forsvunne? Kritiske merknadar til språkdødmetaforen. – Lars-Gunnar Larsson & Torbjörn Söder (doaimm.), *Váimmus čiegan sániid / I hjärtat gömmer jag orden*. Uppsala: Uppsala universitet. 124–130.
- UNESCO 2003: *Language Vitality and Endangerment. UNESCO Ad Hoc Group on Endangered Languages. Document submitted to the International Expert Meeting on UNESCO Programme Safeguarding of Endangered Languages. Paris, 10–12 March 2003*. <<http://www.unesco.org/culture/ich/doc/src/00120-EN.pdf>>

SÁM 405 Sámi nammadutkan oassin eamiálbmotonomastihkas

	<i>Sisdoallu</i>	<i>Čilgehus</i>
1	OAHPPOOVTTADAGA NAMMA	Sámi nammadutkan oassin eamiálbmotonomastihkas Sámi onomastics as part of Indigenous onomastics
2	OVDDASVÁSTI-DEADDJI	Giela, duoji, boazodoalu ja servodatdiehtagiid goahti
3	OPPALAŠ DIEDUT OAHPU BIRRA	
	Oahppoovttadaga koda	SÁM 405
	Dássi	Doavttirgrádadási oahppu
	Viidodat	10 oahppočuoggá
	Oahpahasáigodat	Prográmma vuosttaš ja/dahje nuppi oahppojagi áigge
	Oahppoovttadaga iešvuohta	Teorehtalaš
4	OAHPPOPROGÁMMA GULLEVAŠVUOHTA	a. Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádaprogámma geatnegahttojuvvon oasi váljagursa, jus vállje doavttirgrádadutkamuššii nammafágalaš fáttá ja b. Sáhtta leat eará doavttirgrádaprogámmaid dahje vuostaslektorprogámmaid oassin
5	SISABEASSANGÁIBÁDUSAT	Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádstudeanttat ja studeanttat, geain lea vástideaddji studerengelbbolašvuohta.
6	OAHPAHUSGIELLA	Sámegiella lea váldoahpahasgiellan. Guosselogaldallamiid oktavuodas sáhttet eará gielatnai adnojuvvot.
7	SISDOALLU	Oahpus guorahallojuvvjit sámegiela nammafága lingvisttalaš teoriijat ja metodihkka. Dasa lassin suokkarduvvo, mo sámi nammafágii sáhtta ovttatit fágaidrastideaddji perspektiivaid. Oahpus biddjo deaddu erenoamážit toponymijai. Sámi nammafága sajádat eamiálbmotonomastihkas deattuhuvvo komparatiiva perspektiivvas. Oahpus guorahallat sámi ja eará eamiálbmogiid nammagearddi njálmmálaš árbevieru ja virggálaš anu iešvuođaid diakronalaččat ja synkronalaččat. Sihke nammahistorjjá, koloniála nammadanproseassat ja eamiálbmogiid dálá dekoloniserenproseassat suokkarduvvojit nammafágalaš ja fágaidrastideaddji perspektiivvas.

8	OAHPPANJOKSOSA T	Oahppoovttadaga maŋŋá studeanta: <ul style="list-style-type: none"> - dovdá sámi ja eamiálbmotonomastihka metodologiija ja dan oktavuodaid onomastihka váldolinnjáide ja eará relevánta fágasurggiide - dovdá sámi servodagaid nammadili sihke historjjálaččat ja dálááiggis ja máhtta buohtastahttit dan eará eamiálbmogiid toponymalaš dillái - dovdá toponymalaš kolonialismma vugiid ja toponymalaš dekoloniserenproseassaid - máhtta ságastallat onomastihka teoriijain ja máhtta iešheanalaččat hábmet nammafágalaš dutkanbargguid - máhtta dárbbu mielde ovttahttit onomastihka metodaid fágaidrasttideaddji dutkanvugiide - máhtta ohcat relevánta fágalaš lassedieđuid veahkkinn iežas dutkamii
9	OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT	Logaldallamat, bargoseminára, oktagaslaš ja oktasaš interaktiiva gulahallan. Seminárbargu ovdanbuktojuvvo ja guorahallojuvvo semináras. Juohke studeanta searvá maiddái fágalaččat kommenteret unnimusat ovtta mielstudeantta nammafágalaš seminárbarggu.
10	GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII	Studeanta searvá sihke logaldallamiidda ja bargosemináraide.
11	EKSÁMEN JA ÁRVVOŠTALLAN	Studeanta čállá 10–13-siidosaš semináračállosa nammafágalaš fáttás, mas vuolggasadjin lea oahpahus, lohkanmearri, eará relevánta girjjálaš ja/dahje empiralaš materiála. Čállosa giella lea dábálaččat sámeigiella. Árvosátni: ceavzán / ii ceavzán.
12	KVALITEHTA- SIHKKARASTIN	Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodat ja geatnegasvuodat studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.
13	LOHKANMEARRI	Loahpalaš lohkanmearri válljejuvvo dán listtus ja galgá leat sullii 600 siiddu. Studeanta sáhtta evttohit eará heivvolaš girjjálašvuoda, mii ii leat lohkanmearis. Soahpamuša mielde evttohuvvon girjjálašvuodta sáhtta buhttet oasi dán lohkanmearis. Lohkanmearri ođastuvvo ja dohkkehuvvo dárbbu mielde.

LOHKANMEARRI

Aikio, Ante 2007: The study of Saami substrate toponyms in Finland. – *Onomastica Uralica* 4: 159–197.

Aikio, Samuli 1992: Samiska släktnamn från 1600- og 1700-talen. – *Studia Anthroponymica Scandinavica* 10: 55–76.

jogo Ainiala, Terhi & Saarelma, Minna & Sjöblom, Paula 2008: *Nimistöntutkimuksen perusteet*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

dahje Ainiala, Terhi & Saarelma, Minna & Sjöblom, Paula 2012: *Names in Focus*. Helsinki: Finnish Literature Society.

Berg, Lawrence & Vuolteenaho, Jani 2009: *Critical Toponymies. The Contested Politics of Place Naming*. Surrey: Ashgate.

- Carter, Lyn 2011: The Big 'H': Naming and Claiming Landscapes. – Jacinta Ruru, Janet Stephenson & Mick Abbott (doaimm.), *Making Our place. Exploring Land-use Tensions in Aotearoa New Zealand*. Dunedin: Otago University Press. 57–69, 220–222.
- Clark, Ian D. & Hercus, Luise & Kostanski, Laura 2014: *Indigenous and Minority Placenames. Australian and International Perspectives*. Canberra: ANU Press. <<https://press.anu.edu.au/publications/indigenous-and-minority-placenames>>
- Gorter, Durk & Marten, Heiko F. & Van Mensel, Luk 2012: *Minority Languages in the Linguistic Landscape*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Harley, J. B. 2001: *The New Nature of Maps. Essays in the History of Cartography*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press.
- Helander, Kaisa Rautio 2015: Sámi báikenamat ja nammahálddašeapmi giellapolitihka oassin. – Vuokko Hirvonen & Johanna Johansen Ijäs & Marjatta Jomppanen & Kaarina Vuolab-Lohi (doaimm.), *Symposia ávvučála. Nostalgijja, naga ja eará gielalaš ja kultuvrralaš fenomenat*. Dieđut 2/2015. Guovdageaidnu: Sámi allaskuvla. 44–72.
- Helander, Kaisa Rautio 2011: Sámi báikenamat, válldi relašuvnnat ja representašuvdna. – *Sámi dieđalaš áigečála* 1/2011: 19–41. <<http://site.uit.no/aigečala/files/2012/12/2011-helander.pdf>>
- Helander, Kaisa Rautio 2008: *Namat dan nammii. Sámi báikenamaid dáruiduhttin Várjjaga guovllus Norgga uniovdnaáiggi loahpas*. Dieđut 1/2008. Guovdageaidnu: Sámi allaskuvla. <<http://hdl.handle.net/11250/177088>>
- Jordan, Peter 2009: Place names as ingredients of space-related identity. – *Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie* 18: 33–39.
- Koch, Harold & Hercus, Luise 2009: *Aboriginal Placenames. Naming and Re-naming the Australian Landscape*. Canberra: ANU E Press and Aboriginal History Incorporated.
- Shohamy, Elana & Gorter, Durk 2009: *Linguistic Landscapes. Expanding the Scenery*. New York & London: Routledge.
- van Langendonck, Willy 2007: *Theory and Typology of Proper Names*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Warhus, Mark 1997: *Another America. Native American Maps and the History of Our Land*. New York: St. Martin's Press.

SÁM 406 Sámi girjjálašvuodadutkan oassin eamiálbmot- ja unnitlogugirjjálašvuodas

	<i>Sisdoallu</i>	<i>Čilgehus</i>
1	FÁGA NAMMA	Sámi girjjálašvuodadutkan oassin eamiálbmot- ja unnitlogugirjjálašvuodas Sámi literature studies as part of Indigenous and minority literature
2	OVDDASVÁSTI-DEADDJI	Giela, duoji, boazodoalu ja servodatdiehtagiid goahti
3	OPPALAŠ DIEDUT OAHPU BIRRA	
	Fága/oahppoovttadaga koda	SÁM 406
	Man dási oahppu	Doavttirgrádadási
	Galle čuoggá	10 oahppočuoggá
	Oahpahasáigodat	Prográmma vuosttas dahje nuppi oahppojagi áigge
	Oahppoovttadaga iešvuohta	Teorehtalaš
4	OAHPPOPROGÁMMA GULLEVAŠVUOHTA	Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgrádaprogámma geatnegahttojuvvon oassi, juos vällje girjjálašvuoda doavttirgrádasuorggi ja Eará doavttirgrádaprogámmaid dahje vuosttaslektorprogámmaid oassin
5	SISAVÁLDINGÁI-BÁDUSAT	Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda doavttirgrádistudeanttat ja studeanttat, gain lea vástideaddji studerengelbbolašvuohta.
6	OAHPAHUSGIELLA	Dábálaččat lea sámegeiella oahpahasgiellan, muhto oassi oahpahasas sáhtá leat engelasgillii dahje skandinávalaš gielaide.
7	SISDOALLU	Oahppu fállá kandidáhtaide teorehtalaš geahčastaga, mainna lágiin eamiálbmot- ja unnitlogugirjjálašvuoda teorijja- ja metodologijahuksema duogáš ja dálá dilli leat čatnagasas koloniála ja dekoloniála diskurssaide ja mo sámi girjjálašvuohta lea oassi dán konteavttas. Oahpus suokkardallo eamiálbmotgirjjálašvuoda dutkan riikkaidgaskasaš ja sámi vuolggasajiin. Kurssas guorahallojit maiddái metodologalaš gažaldagat, mat čuvvot perspektiiva- ja teorijjaválljemiid.
8	OAHPPANJOKSOSAT	Oahppoovttadaga manjá kandidáhtta <ul style="list-style-type: none"> - máhtá ságastallat teorehtalaš ja filosofalaš gažaldagain, mat gusket sámi- ja eará eamiálbmotgirjjálašvuhtii - máhtá suokkardit sámi- ja eamiálbmotgirjjálašvuodadutkama teorehtalaš vuolggasajiid - máhtá kritihkalaččat guorahallat, makkár váikkuhus teorijja ja metoda välljemis lea dutkanobjeavtta guorahallamii - movttiidahtto iehčanasat heivehit dutkamii eamiálbmot- ja unnitloguperspektiivva ja teorehtalaš doahpagiid ja - máhtá iehčanasat välljet heivvolaš lassegirjjálašvuoda esseija čállimii oahpu áigge guorahallon teorehtalaš lahkonaivugiid vuodul

9	OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT	Logaldallamat, ságastallamat, seminárat ja e-forum-bargobádji.
10	GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII	Studeanta searvá logaldallamiidda, semináraide (3) ja e-forumii, main guorahallojuvvojit lohkanmeari fáttát.
11	EKSÁMEN JA ÁRVVOŠTALLAN	Čálus, mas studeanta guorahallá eamiálbmotgirjjálašvuoda teorehtalaš ja metodalaš čuolmmaid lohkanmeari ja iehčanassii välljen lassegirjjálašvuoda vuodul. Guhkkodat 10–12 siiddu. Árvosátni: ceavzán / ii ceavzán.
12	KVALITEHTA SIHKKARASTIN	Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.
13	LOHKANMEARRI	Loahpalaš lohkanmeari välljejuvvo dán listtus ja galgá leat sullii 700 siiddu. Studeanta sáhtta evttohit gursii heivvolaš girjjálašvuoda, mii ii leat lohkanmearis. Soahpamuša mielde evttohuvvon girjjálašvuoda sáhtta buhttet oasi dán lohkanmearis. Lohkanmeari odastuvvo ja dohkkehuvvo dárbbu mielde.

LOHKANMEARRI

- Ahvenjärvi, Kaisa 2015: Reindeer Revisited: Traditional Sámi Features in Contemporary Sámi Poetry. – Ann-Sofie Lönngrén, & Heidi Grönstrand & Heede, Dag & Anne Heith (doaimm.), *Rethinking National Literatures and the Literary Canon in Scandinavia*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing. 104–129.
- Ashcroft, Bill & Griffiths, Gareth & Tiffin, Helen 1994 (1989): *The Empire Writes Back. Theory and Practice in Post-Colonial Literatures*. London: Routledge.
- Boehmer, Elleke 2005: Postcolonialism. – Patricia Waugh (doaimm.), *Literary Theory and Criticism: An Oxford Guide*. Oxford: Oxford University Press. 340–361.
- Chamberlin, J. Edward 2000: From Hand to Mouth: The Post-Colonial Politics of Oral and Written Traditions. – Marie Battiste (doaimm.), *Reclaiming Indigenous Voice and Vision*. Vancouver: University of British Columbia Press. 124–141.
- Domokos, Johanna 2010: The Mythomoteur of Sami Literature. – Else Mundal & Håkan Rydving (doaimm.), *Samer som "de andra", samer om "de andra". Identitet och etnicitet i nordiska kulturmöten*. Umeå: Umeå universitet. 79–88.
- Gaski, Harald 2015: Looking Both Ways: Future and Tradition in Nils-Aslak Valkeapää's Poetry. – Kathryn W. Shanley & Bjorg Evjen (doaimm.), *Mapping Indigenous Presence. North Scandinavian and North American Perspectives*. University of Arizona Press. 250 - 278
- Hirvonen, Vuokko 2007: Máttaráhkká's granddaughters. The History of Sámi Women Writers. – Päivi Lappalainen & Lea Rojola (doaimm.), *Women's Voices. Female Authors and Feminist Criticism in the Finnish Literary Tradition*. Helsinki: Finnish Literature Society. 159–179.
- Kontio, Riitta 2013: Ethnopolitics and women's history as reflected in popular literature. Bente Pedersen's Raija, a history and life in the North Calotte. – Seija Keskitalo, Päivi Naskali Foley & Pälvi Rantala (doaimm.), *Northern Insights. Feminist Inquiries into Politics of Place, Knowledge and Agency*. 201–230.

Kuokkanen, Rauna 2007: *Myths and Realities of Sami Women: A Postcolonial Feminist Analysis for the Decolonization and Transformation of Sami Society*. – Joyce Green (doaimm.), *Making Space for Aboriginal Feminism*. Halifax, N.S.: Fernwood Books. 72-92

jogo Mohanty, Chandra Talpade 2006: *Feminism Utan Gränser: Avkoloniserad Teori, Praktiserad Solidaritet*. Stockholm: Tankekraftförlag.

dahje Mohanty, Chandra Talpade 2003: *Feminism without Borders: Decolonizing Theory, Practicing Solidarity*. Durham: Duke University Press.

Ngũgĩ wa, Thiong’o 1986: *Decolonising the Mind: The Politics of Language in African Literature*. London: James Currey.

Viinikka-Kallinen, Anitta 2010: While the wings grow – Finnic minorities writing their existence onto the world map. – Helena Sulkala & Harri Mantila (doaimm.), *Planning a New Standard Language: Finnic Minority Languages Meet the New Millennium*. Helsinki: Finnish Literature Society. 147–177.

SÁM 407 Dutkanoassi

	<i>Sisdoallu</i>	<i>Čilgehus</i>
1	OAHPPO- OVTTADAGA NAMMA	Dutkanoassi Research part
2	OVDDAS- VÁSTIDEADDJI	Giela, duoji, boazodoalu ja servodatdiehtagiid goahti
3	OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA	
	Oahppoovttadaga koda	SÁM 407
	Dássi	Doavttirgrádadássi
	Viidodat	150 oahppočuoggá
	Oahpahasáigodat	3 jagi
	Oahppoovttadaga iešvuohta	Teorehtalaš ja praktihkalaš
4	OAHPPO- PROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA	Sáme giela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádaprogramma
5	SISABEASSAN- GÁIBÁDUSAT	Sáme giela ja sámi girjjálašvuođa doavttirgrádistudeanttat
6	ČÁLLINGIELLA	Dábálaččat lea sáme giella čállingiellan. Sierranas ákkaid vuodul sáhtta ohcat lobi čállit oasi nákkosgirjjis eará gielaide go sáme giellii.

7	SISDOALLU	<p>Nákkosgirjebargu lea oahpuid guovddáš oassi. Nákkosgirji galgá leat iešheanalis, dieđalaš bargu mii deavdá fágasuorgái guoski ehtalaš njuolggadusaid, fágalaš dási, metodaid ja riikkaidgaskasaš gáibádusaid. Nákkosgirji ulbmilin lea lasihit ja ovddidit fágalaš dieđuid ja das vurdojuvvo alla dássi, nu ahte dan sáhtá almmustahttit fága dieđalaš girjjálašvuoda oassin. Nákkosgirji dahká 150 oahppočuoggá, ja nákkosgirji guhkkodahkan ávžžuhuvvo 200–300 siiddu.</p> <p>Nákkosgirji sáhtá leat monografiija dahje mángga unnit barggu ovttahttin, ng. artihkálnákkosgirji. Artihkálnákkosgirjiis galgá leat láidehuskapihtal ja 3–5 seamma fáddái guoskevaš dieđalaš artihkkala. Buot artihkkalat galget deavdit dieđalaš teavstta gáibádusaid, ja juohke ovttaskas artihkal galgá doallat sisttis odđalágan bohtosiid ja oaidninčiegaid. Artihkálnákkosgirji galgá hukset oppalašvuoda ja dat galgá vástidit seamma dieđalaš dási go monografiija. Buot artihkkalat galget leat almmustahtton dahje almmustahttimii dohkkejuvvon dieđalaš áigečállagiin dahje čoakkáldagain, main lea dieđalaš fágaguoibmeárvvoštallanortnet (referee).</p> <p>Ovttasbarggu oasit dohkkehuvvojit nákkosgirjái, juos doavttirkandidáhtta sáhtá duodaštit ja identifiseret daid iežas iešheanalis barggu boadusin. Juos čálalaš bargu lea dahkkon ovttas eará čáliiguin, galgá doavttirgrádkandidáhtta čuovvut daid mielčáliid norpmoid, mat leat fágabirrasiin almmolaččat dohkkehuvvon ja mat čuvvot riikkaidgaskasaš standárddaid. Juos nákkosgirji šaddá artihkkaliin, de dábálaččat kandidáhtta galgá leat vuosttasčállin unnimustá beliin artihkkaliin. Nákkosgirjái mas leat eambo go okta čáli, galgá biddjot sierra, vuolláičállojuvvon čilgehus, mii govvida kandidáhta buktaga juohke ovttaskas barggu hárrái.</p>
8	OAHPPANJOKSOSAT	<p>Doavttirgrádaohpu maŋŋá kandidáhtta lea olahan čuovvovaš dieđuid ja áddejumi, máhtu ja oppalaš gealbbu mihtuid:</p> <p>Diedut ja áddejupmi Kandidáhtta</p> <ul style="list-style-type: none"> - lea njunnošis iežas fágasuorggis ja hálddaša iežas fágasuorggi guovddáš dieđateorijaid, čuolbmaásahemiid ja metodaid - máhtá árvvoštallat iešguđetlágan metodaid ja proseassaid heivvolašvuoda ja anu dutkamušas ja fágalaš ovdánahttinprošeavttas erenoamážit eamiálbmotservodaga vuolggasajiin iežas fágasuorggis - máhtá oassálastit odđa dieđuid, teorijaid ja metodaid dulkomii ja máhtá ovddidit odđalágan dokumenterenhámiid iežas fágasuorggis

		<p>Máhttu Kandidáhtta</p> <ul style="list-style-type: none"> - máhtta hábmet dutkančuolmmaid, ja plánat ja čadahit dutkama iežas fágasuorggis - máhtta dutkat ja čadahit fágalaš ovdánahttinprošeavtta alla, riikkaidgaskasaš dásis ja hástalit fágasuorggi sajáiduvvan dieđu ja geavadiid - máhtta ovddidit sámi ja/dahje eará eamiálbmogiidda guoski giella- ja girjjálašvuodadutkamiid <p>Oppalaš gealbu Kandidáhtta</p> <ul style="list-style-type: none"> - fuobma odđa relevánta ehtalaš problemaid ja máhtta čadahit iežas dutkamušaid fágalaš njuolggusvuodain - máhtta jođihit mohkkás mánggafágalaš bargodoaimmaid ja prošeavttaid - máhtta gaskkustit dutkan- ja ovdánahttindoaimmaid dovddus našunála ja riikkaidgaskasaš kanálaid bokte - máhtta searvat riikkaidgaskasaš ságastallamiidda fágasuorggi siskkobealde - máhtta árvvoštallat fágalaš dárbbuid, ja álggahit ja čadahit fágalaš odastusaid sáme- ja/dahje eará eamiálmotservodaga vuolggasajiin - máhtta sámegillii čadahit ja gaskkustit alla dási dutkama
11	EKSÁMEN JA ÁRVVOŠTALLAN	Dutkanoasi loahppaárvoštallamii gullet logaldallan ja nákkáhallan nákkosgirjji vuodul. Buot dát oasis galget leat dohkkehuvvon ja árvvoštallojuvvojit oahppanjoksosiid ektui. Árvvoštallamii guoski dárkilut njuolggadusat leat mearriduvvon doavttirgrádaláhkaásahusa 12.–23. paragrafain.
12	KVALITEHTA-SIHKKARASTIN	Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.